

KRYTERIA OCEN: WOS

Ocenę celującą (6) może otrzymać uczeń, który:

- wyróżnia się szeroką, samodzielnie zdobytą wiedzą, wybiegającą poza program nauczania wos,
- posiadał umiejętność samodzielnego korzystania z różnych źródeł informacji,
- samodzielnie formułuje wypowiedzi ustne i pisemne na określony temat, które są wzorowe pod względem merytorycznym, jak i językowym,
- nie boi się wypowiadać własnych, nawet kontrowersyjnych opinii i sądów, które potrafi prawidłowo, przekonująco uzasadnić,
- doskonale zna szeroką terminologię przedmiotową, swobodnie się nią posługuje,
- wykazuje doskonałą orientację w aktualnej sytuacji politycznej, gospodarczej i społecznej Polski oraz w sytuacji międzynarodowej.

Ocenę bardzo dobrą (5) może otrzymać uczeń, który:

- opanował w pełnym stopniu wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania,
- sprawnie, samodzielnie posługuje się różnymi źródłami wiedzy,
- rozumie i poprawnie stosuje poznaną terminologię,
- samodzielnie formułuje wypowiedzi ustne i pisemne na określony temat, wykorzystując wiedzę zdobytą w szkole i poza nią,
- umie współpracować w grupie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach.

Ocenę dobrą (4) otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował całego materiału określonego programem nauczania, ale nie utrudnia mu to głębszego i pełniejszego poznania wiedzy podstawowej,
- rozumie genezę, przebieg i skutki wielu zjawisk zachodzących we współczesnej Polsce i świecie,
- rozumie podstawowe reguły i procedury życia politycznego i gospodarczego,
- poprawnie posługuje się prostymi źródłami informacji,
- wykonuje samodzielnie typowe zadania polegające na ocenianiu, selekcjonowaniu, wartościowaniu, uzasadnianiu,
- umie formułować proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne.

Ocenę dostateczną (3) otrzymuje uczeń, który:• opanował minimum wiadomości określonych programem nauczania,

- potrafi formułować schematyczne wypowiedzi ustne i pisemne,
- umie posługiwać się, często pod kierunkiem nauczyciela prostymi środkami dydaktycznymi wykorzystanymi na lekcji.

Ocenę dopuszczającą (2) otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w wiadomościach, nie opanował także wszystkich umiejętności przewidzianych w programie, ale nie uniemożliwia mu to dalszego poznawania treści programowych w następnych etapach edukacji,
- zadania i polecenia, które uczeń wykonuje, często przy znacznej pomocy nauczyciela, mają niewielki stopień trudności,
- nie wykonał wszystkich prac lekcyjnych i domowych.

Ocenę niedostateczną (1) może otrzymać uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania,

- nie potrafi, nawet przy znacznej pomocy nauczyciela, korzystać z prostych środków dydaktycznych,
- nie potrafi formułować nawet bardzo prostych wypowiedzi ustnych i pisemnych ponieważ nie zna i nie rozumie podstawowej terminologii stosowanej na lekcjach,
- nie prowadzi zeszytu lekcyjnego.

PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Ocena dopuszczająca (poziom wymagań koniecznych)

Uczeń:

- przy pomocy nauczyciela jest w stanie wykonać proste polecenia,
- ma braki w opanowaniu wiedzy i umiejętności, które są konieczne do dalszego kształcenia; posiada minimum wiedzy,
- nie potrafi sformułować jasnej wypowiedzi na tematy poruszane na lekcjach, · jego postawa na lekcjach jest bierna, ale wykazuje chęć do współpracy,
- wymienia rodzaje grup społecznych, cechy państwa, podstawowe zasady państwa demokratycznego, podstawowe zasady ustroju RP,
- charakteryzuje pracę organów szkoły,
- lokalizuje siedzibę władz miejskich,
- wyjaśnia pojęcia: grupa społeczna, gmina, powiat, województwo, państwo, obywatelstwo, monarchia, republika, opozycja, ustawa, prawo, kodeks, partia polityczna, kampania wyborcza, organizacja pozarządowa, środki masowego przekazu,
- wylicza elementy charakterystyczne dla prawidłowego porozumiewania się, nazwy podstawowych dokumentów dotyczących praw człowieka, partie istniejące w Polsce,
- wymienia główne zadania szkoły, prawa i obowiązki dziecka i ucznia, zadania Samorządu Uczniowskiego,
- zna: symbole narodowe, największe skupiska polonijne na świecie, wolności, prawa i obowiązki obywateli RP, zasady prawa wyborczego,
- potrafi nazwać centralne organy państwowe, · wyjaśnia pojęcia: praca, rynek, gospodarka rynkowa, popyt, podaż, cena, bank, giełda, inflacja, towar, przedsiębiorstwo, pieniądz, moneta, banknot, budżet, podatek, bezrobocie, pracodawca, pracobiorca, eksport, import, reklama, terroryzm,
- wie, że celem działalności gospodarczej człowieka jest zaspokajanie własnych potrzeb, praca i umiejętności człowieka są warunkiem rozwoju jednostki i społeczeństwa, dlatego obywatele powinni płacić podatki,
- wylicza rodzaje podatków, symbole Unii Europejskiej,
- wskazuje na mapie państwa członkowskie Unii Europejskiej,
- wie, czym są ONZ i NATO, · wie, jak należy przygotować dokumenty niezbędne w uzyskaniu pracy, gdzie szukać informacji o możliwości zatrudnienia,
- potrafi z pomocą nauczyciela napisać CV i list motywacyjny,
- lokalizuje siedzibę Urzędu Pracy w miejscu zamieszkania.

Ocena dostateczna (poziom wymagań podstawowych)

Uczeń:

- jest aktywny na lekcjach sporadycznie,
- jego wiedza jest wyrywkowa i fragmentaryczna,
- ma problemy z samodzielnym sformułowaniem i uzasadnieniem swoich wypowiedzi,
- udziela odpowiedzi na proste pytania nauczyciela,
- wykonuje samodzielnie proste zadania, które przydzielili mu grupa,
- definiuje pojęcia: potrzeby człowieka, grupy społeczne, samorząd terytorialny, Polonia, naród, państwo totalitarne, autorytarne, demokratyczne, absolutorium, koalicja, elektorat, interpelacja, immunitet,
- zna: podstawowe dokumenty, w oparciu o które funkcjonuje szkoła, cele, jakie realizuje państwo, układ treści Konstytucji RP, strukturę władzy centralnej i jej podstawowe uprawnienia,
- wymienia formy państwa, podstawowe dokumenty określające prawa i wolności człowieka, systemy partyjne na świecie, typy partii,

- odróżnia państwa o ustroju demokratycznym od państw niedemokratycznych i zna w nich sytuacje jednostki,
- charakteryzuje podstawowe zasady państwa demokratycznego, ustroju RP,
- omawia proste diagramy, wykresy, tabele,
- opisuje i kwalifikuje grupy społeczne i warunki przynależności,
- wie, że oprócz praw obywatel ma też powinności, jak się powołuje organy władzy,
- definiuje pojęcia: barter, budżet rodzinny, prawo popytu i podaży, konkurencja, depozyt bankowy, obligacja, akcja, kurs akcji, spółka z o.o, spółka akcyjna, recesja, spółdzielnia, przedsiębiorczość, rynek pracy, siły wytwórcze, korupcja, uchodźcy, emigranci,
- wiem, czym zajmują się ambasady i konsulaty,
- zna funkcje i rodzaje pieniądza,
- wyjaśnia, na czym polega gospodarowanie,
- wie, jakie są rodzaje gospodarek,
- rozumie, że sytuacja ekonomiczna rodziny zależy od wykształcenia i przedsiębiorczości jej członków,
- zna mechanizmy gospodarki rynkowej, rodzaje spółek,
- rozumie perswazyjny charakter reklamy,
- wie, z jakich form pomocy mogą skorzystać absolwenci wszystkich typów szkół oraz na czym polegają obowiązki pracowników i pracodawców,
- potrafi skorzystać z biura pośrednictwa pracy,
- opisuje formalności związane z rozpoczęciem samodzielnej działalności gospodarczej, przemiany gospodarcze, jakie zaszły w RP po 1989 roku,
- zna system szkolny w Polsce,
- potrafi samodzielnie napisać CV i list motywacyjny,
- rozumie, że wybierając zawód trzeba uwzględnić własne zainteresowania, a także zapotrzebowanie na rynku,
- omawia etapy tworzenia Unii Europejskiej.

Ocena dobra (poziom wymagań rozszerzających)

Uczeń:

- w dużej mierze opanował treści i umiejętności zawarte w programie,
- chętnie pracuje w grupie,
- jest aktywny na zajęciach,
- umiejętnie wykorzystuje zdobyte informacje,
- wykonuje samodzielnie typowe zadania związane z tokiem lekcji i zlecone przez nauczyciela,
- umie formułować proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne,
- potrafi interpretować diagramy, wykresy, mapki tematyczne, tabele,
- poprawnie stosuje pojęcia: naród, państwo, samorząd terytorialny, grupa społeczna, państwo unitarne, federacyjne, niezawisłość sędziowska, suwerenność,
- omawia formy państwa,
- zna i rozumie różnice między państwem totalitarnym i autorytarnym i mechanizmy funkcjonowania państwa demokratycznego,
- wykazuje różnice między monarchią konstytucyjną a republiką,
- zna rodzaje więzi społecznych w grupie, czynniki, które wyznaczają prawa i obowiązki dziecka- ucznia, władze samorządu uczniowskiego i opisuje ich działalność,
- rozumie: swoje związki z przyrodą i wie, że jest ona niezbędna do życia oraz funkcjonowania człowieka, że człowiek staje się istotą społeczną dzięki różnorodnym kontaktom; współzależność między sposobem sprawowania władzy a sytuacją obywatela w państwie; różnicę między władzą ustawodawczą i wykonawczą, podział zadań między organami władzy samorządowej a władzą centralną,

- porównuje zachowania pozytywne i negatywne oraz ich wpływ na postawę ludzi,
- prezentuje różne sposoby rozwiązywania konfliktów,
- określa specyfikę działalności organów terytorialnych i organów szkoły,
- charakteryzuje podstawowe zasady ustroju politycznego RP i uprawnienia organów władzy,
- uzasadnia cel działania organizacji pozarządowych, fundacji, stowarzyszeń, związków zawodowych,
- dostrzega różnice w typach partii i systemach partyjnych,
- poprawnie stosuje pojęcia: budżet, podmiot gospodarczy, marketing, inwestor, makler, dywidenda, prawo handlowe, dochód narodowy, dochód narodowy per capita, deficyt budżetowy, rynek konsumenta, monopol, rynek pracy, transformacja, koniunktura, prywatyzacja, reprivatyzacja, „szara strefa”, Kodeks Pracy, reglamentacja, globalizacja, efekt cieplarniany, dziura ozonowa, kwaśne deszcze,
- rozumie, że podejmowanie decyzji ekonomicznych uwarunkowane jest wieloma czynnikami,
- wyjaśnia znaczenie pracy dla rozwoju człowieka,
- wymienia przyczyny i rodzaje bezrobocia,
- rozumie mechanizm powstawania inflacji,
- wyjaśnia funkcje pieniądza i rodzaje pieniądza,
- charakteryzuje rodzaje podatków,
- potrafi rozróżniać papiery wartościowe,
- charakteryzuje mechanizmy gospodarki tradycyjnej, nakazowej, wolnorynkowej, działalność giełdy, banku, · wie, na czym polega konkurencja, jakie znaczenie ma marketing,
- potrafi wskazać i omówić przyczyny kryzysu gospodarki polskiej przed 1989 rokiem,
- zna formy przekształceń własnościowych w RP po 1989 roku, założenia planu Balcerowicza,
- zna czynniki wzrostu gospodarczego,
- charakteryzuje cele polityki zagranicznej Polski,
- omawia zasady działania Unii Europejskiej,
- wyjaśnia, na czym polega zasada pomocniczości i solidarności w Unii Europejskiej,
- ocenia wkład Polski w proces integracji europejskiej,
- potrafi uzasadnić wybór szkoły,
- potrafi przygotować niezbędne dokumenty celem uzyskania pracy,
- rozumie przyczyny biedy i zacofania w krajach Południa,
- wskazuje na mapie miejsca najważniejszych konfliktów międzynarodowych.

Ocena bardzo dobra (poziom wymagań dopełniających)

Uczeń:

- bardzo aktywnie uczestniczy w zajęciach,
- sprawnie samodzielnie posługuje się różnymi źródłami wiedzy, uzasadnia odpowiedzi korzystając z wiadomości prasowych i telewizyjnych,
- potrafi posługiwać się wcześniej wymienionymi pojęciami w określonych sytuacjach, tekstem konstytucji, na wybranych przykładach ocenić funkcjonowanie w praktyce zasad ustroju RP, wykorzystać wiedzę teoretyczną do oceny problemów, które są rozwiązywane przez władze centralne i samorządowe,
- uzasadnia własne poglądy i stanowiska,
- dokonuje samodzielnej oceny wydarzeń i zjawisk,
- dostrzega związki przyczynowo- skutkowe,
- potrafi łączyć wiedzę z różnych przedmiotów,
- potrafi interpretować diagramy, wykresy, tabele, mapki tematyczne i wyciągać wnioski, · interpretuje teksty źródłowe,
- przedstawia obecny stan wiedzy dotyczącej badań socjologicznych,

- rozumie znaczenie pojęć: tolerancja, socjologia,
- porównuje swoje miejsce w społeczeństwie z innymi,
- rozumie, że oprócz praw uczeń ma obowiązki,
- wyodrębnia różnice w podziale zadań poszczególnych struktur samorządu oraz organów szkoły,
- wykazuje różnice występujące pomiędzy zadaniami poszczególnych struktur samorządu: gminy, powiatu, województwa,
- rozumie i potrafi ustalić podobieństwa i różnice w sprawowaniu władzy w monarchii konstytucyjnej i republice,
- potrafi wyjaśnić istotę społeczeństwa obywatelskiego,
- ocenia sytuację obywatela w państwie demokratycznym, autorytarnym i totalitarnym,
- umie określić rodzaje swobód obywatelskich, granice wolności,
- wyraża swoje opinie na temat terroryzmu,
- omawia konsekwencje konfliktów międzynarodowych i narodowościowych,
- poprawnie stosuje pojęcia: PNB, PKB, akumulacja, spożycie, dług publiczny, reklama społeczna, mobilność zawodowa, liberalizm, interwencjonizm państwowy, bilans płatniczy, protekcjonizm, euroregiony, „globalna wioska”,
- rozumie związek między przedsiębiorczością a funkcjonowaniem przedsiębiorstwa i gospodarki, znaczenie różnych podmiotów gospodarczych w funkcjonowaniu rynku, rolę giełdy, banków,
- potrafi wyjaśnić, dlaczego inflacja jest szkodliwa dla gospodarki i konsumentów,
- rozumie rolę monopolu w gospodarce wolnorynkowej,
- rozumie skutki bezrobocia dla gospodarki,
- wykazuje różnice między spółką cywilną a akcyjną,
- potrafi zaproponować sposoby przeciwdziałania korupcji w gospodarce,
- ocenia stanowisko Polski w strukturach Unii Europejskiej, sytuację gospodarczą kraju i swego regionu oraz wkład Polski w proces integracji UE,
- potrafi uzasadnić, dlaczego gospodarka nakazowa była nieefektywna, · uzasadnia znaczenie przekształceń własnościowych przeprowadzonych w Polsce po 1989 roku,
- wie, jak skutecznie korzystać z praw konsumenckich,
- potrafi scharakteryzować główne zagrożenia ekologiczne dla Ziemi,
- potrafi przedstawić argumenty za lub przeciw obecności żołnierzy polskich w misjach zagranicznych.

Ocena celująca (poziom wymagań wykraczających poza program)

Uczeń:

- posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza program,
- rozwija własne zainteresowania,
- w konkursach osiąga sukcesy,
- jest bardzo aktywny na lekcjach, zalicza wszystkie sprawdziany na ocenę celującą i bardzo dobrą,
- wykonuje zadania dodatkowe z własnej inicjatywy,
- jest żywo zainteresowany tym co dzieje się w Polsce i na świecie,
- angażuje się w akcje o charakterze: patriotycznym, humanitarnym, ekologicznym, wolontariacie,
- umiejętnie formułuje argumenty, wypowiada się bardzo poprawnym językiem.

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- pomimo pomocy nauczyciela nie potrafi się wypowiedzieć na dany temat,
- nie opanował wiedzy i umiejętności w zakresie wymagań koniecznych niezbędnych do dalszego kształcenia,

- nie wykonuje ćwiczeń i zadań domowych,
- wykazuje się brakiem systematyczności i chęci do nauki,
- nie interesuje się przedmiotem, jest nieprzygotowany (brak podręcznika, zeszytu),
nie uczęszcza na zajęcia.

KRYTERIA OCEN: WOS

KLASA II

Ocenę niedostateczną (1) może otrzymać uczeń, który: nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania, nie potrafi, nawet przy znacznej pomocy nauczyciela, korzystać z prostych środków dydaktycznych, nie potrafi formułować nawet bardzo prostych wypowiedzi ustnych i pisemnych ponieważ nie zna i nie rozumie podstawowej terminologii stosowanej na lekcjach, nie prowadzi zeszytu.

Ocenę dopuszczającą (2) otrzymuje uczeń, który: ma braki w wiadomościach, nie opanował także wszystkich umiejętności przewidzianych w programie, ale nie uniemożliwia mu to dalszego poznawania treści programowych w następnych etapach edukacji, zna podstawowe pojęcia i terminy związane z człowiekiem jako istotą społeczną oraz życiem demokratycznym, rozróżnia potrzeby człowieka, zna podstawowe cechy grupy społecznej, czynniki narodotwórcze, zna mniejszości narodowe zamieszkujące Polskę, zna podstawy demokracji i rozróżnia systemy władzy we współczesnych państwach, zadania i polecenia, które uczeń wykonuje, często przy znacznej pomocy nauczyciela, mają niewielki stopień trudności, zeszyt ćwiczeń prowadzi niesystematycznie, nie wykonał wszystkich prac lekcyjnych i domowych.

Ocenę dostateczną (3) otrzymuje uczeń, który: opanował minimum wiadomości określonych programem nauczania, zna podstawowe pojęcia i terminy związane z człowiekiem jako istotą społeczną oraz życiem demokratycznym, zna podstawowe potrzeby ludzkie, zna klasyfikację grup społecznych i zna zasady podejmowania decyzji w grupie, zna najważniejsze czynniki narodotwórcze i mniejszości narodowe zamieszkujące w Polsce, zna fundamentalne zasady demokracji, potrafi formułować schematyczne wypowiedzi ustne i pisemne, umie posługiwać się, często pod kierunkiem nauczyciela prostymi środkami dydaktycznymi wykorzystanymi na lekcji.

Ocenę dobrą (4) otrzymuje uczeń, który: nie opanował całego materiału określonego programem nauczania, ale nie utrudnia mu to głębszego i pełniejszego poznania wiedzy podstawowej, potrafi sklasyfikować potrzeby człowieka, rozumie klasyfikację grup społecznych i zna wady i zalety podejmowania decyzji w sprawach grupy, potrafi scharakteryzować więzi społeczne jakie zachodzą między jednostką a grupą, rozumie znaczenie tożsamości narodowej i zna prawa mniejszości narodowych w Polsce, rozumie podstawowe zasady demokracji, potrafi wskazać modele państw we współczesnym świecie (np. królestwo - republika) i wskazać ich najważniejsze cechy, zna podstawowe kategorie praw człowieka i instytucje powołane do ich ochrony, rozumie genezę, przebieg i skutki wielu zjawisk zachodzących we współczesnej Polsce i świecie, zna nazwiska najważniejszych osób ze sceny politycznej kraju, zna państwa i stolice europejskie, poprawnie posługuje się prostymi źródłami informacji, wykonuje samodzielnie typowe zadania polegające na ocenianiu, selekcjonowaniu, wartościowaniu, uzasadnianiu, umie formułować proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne.

Ocenę bardzo dobrą (5) może otrzymać uczeń, który: opanował w pełnym stopniu wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania, sprawnie, samodzielnie posługuje się różnymi źródłami wiedzy, rozumie i poprawnie stosuje poznaną terminologię dotyczącą człowieka jako istoty społecznej oraz życia demokratycznego, potrafi przedstawić czynniki wpływające na potrzeby człowieka, rozumie zasady klasyfikacji grup społecznych oraz wady i zalety podejmowania decyzji w sprawach grupy, potrafi zinterpretować wybrane role społeczne, potrafi scharakteryzować przejawy tożsamości narodowej, potrafi wskazać prawa mniejszości narodowych, potrafi przedstawić wady i zalety demokracji oraz wie czym różnią się jej podstawowe formy, samodzielnie formułuje wypowiedzi ustne i pisemne na

określony temat, wykorzystując wiedzę zdobytą w szkole i poza nią, umie współpracować w grupie, aktywnie uczestniczy w lekcjach.

Ocenę celującą (6) może otrzymać uczeń, który: wyróżnia się szeroką, samodzielnie zdobytą wiedzą, wybiegającą poza program nauczania, posiada umiejętność samodzielnego korzystania z różnych źródeł informacji, samodzielnie formułuje wypowiedzi ustne i pisemne na określony temat, które są wzorowe pod względem merytorycznym, jak i językowym, nie boi się wypowiadać własnych, nawet kontrowersyjnych opinii i sądów, które potrafi prawidłowo, przekonująco uzasadnić, doskonale zna szeroką terminologię przedmiotową, swobodnie się nią posługuje, wykazuje doskonałą orientację w aktualnej sytuacji politycznej, gospodarczej i społecznej Polski oraz w sytuacji międzynarodowej.

KLASA III

Ocenę niedostateczną (1) może otrzymać uczeń, który: nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania, nie potrafi, nawet przy znacznej pomocy nauczyciela, korzystać z prostych środków dydaktycznych, nie potrafi formułować nawet bardzo prostych wypowiedzi ustnych i pisemnych ponieważ nie zna i nie rozumie podstawowej terminologii stosowanej na lekcjach, nie prowadzi zeszytu.

Ocenę dopuszczającą (2) otrzymuje uczeń, który: ma braki w wiadomościach, nie opanował także wszystkich umiejętności przewidzianych w programie, ale nie uniemożliwia mu to dalszego poznawania treści programowych w następnych etapach edukacji, zna fundamentalne zasady demokracji zawarte w Konstytucji RP, zna podstawowe pojęcia i terminy dotyczące struktury władzy w Polsce np. prezydent, premier, minister), zna sąsiadów Polski, zna podstawowe symbole Unii Europejskiej, zna instytucje czuwające nad bezpieczeństwem międzynarodowym, zna najważniejsze problemy współczesnego świata, zna podstawowe pojęcia z zakresu ekonomii, zadania i polecenia, które uczeń wykonuje, często przy znacznej pomocy nauczyciela, mają niewielki stopień trudności, zeszyt ćwiczeń prowadzi niesystematycznie, nie wykonał wszystkich prac lekcyjnych i domowych.

Ocenę dostateczną (3) otrzymuje uczeń, który: opanował minimum wiadomości określonych programem nauczania, zna fundamentalne zasady demokracji zawarte w Konstytucji RP, zna zasady wyboru najważniejszych organów władzy w Polsce, potrafi wskazać wszystkich polskich sąsiadów, zna symbole UE i jej główne organy, zna organizacje międzynarodowe do których należy Polska (NATO, ONZ), zna podstawowe pojęcia z zakresu ekonomii, zna zasady funkcjonowania gospodarstwa domowego, zna zasady funkcjonowania rynku pracy, potrafi wskazać najważniejsze problemy współczesnego świata ekonomiczne, ekologiczne i społeczne, potrafi formułować schematyczne wypowiedzi ustne i pisemne, umie posługiwać się, często pod kierunkiem nauczyciela prostymi środkami dydaktycznymi wykorzystanymi na lekcji.

Ocenę dobrą (4) otrzymuje uczeń, który: nie opanował całego materiału określonego programem nauczania, ale nie utrudnia mu to głębszego i pełniejszego poznania wiedzy podstawowej, umie scharakteryzować główne treści konstytucji, rozumie zasady wyboru i potrafi wskazać najważniejsze kompetencje organów władzy RP, potrafi wskazać najważniejsze cele polskiej polityki zagranicznej, potrafi omówić działalność głównych organów UE, zna organizacje międzynarodowe i regionalne do których należy Polska, zna nazwiska najważniejszych osób ze sceny politycznej kraju, rozumie pojęcia z zakresu ekonomii i gospodarowania, rozumie zasady funkcjonowania gospodarstwa domowego, rozumie zasady funkcjonowania rynku pracy, rozumie genezę, przebieg i skutki wielu zjawisk zachodzących we współczesnej Polsce i świecie, zna państwa i stolicy europejskie, poprawnie posługuje się prostymi źródłami informacji, wykonuje samodzielnie typowe zadania polegające na ocenianiu, selekcjonowaniu, wartościowaniu, uzasadnianiu, umie formułować proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne.

Ocenę bardzo dobrą (5) może otrzymać uczeń, który: opanował w pełnym stopniu wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania, potrafi scharakteryzować główne treści konstytucji: zasady ustrojowe, system organów państwowych, rozumie zasady wyboru i zna kompetencje organów władzy RP, potrafi przeanalizować korzyści i obawy wynikające z przynależności Polski do różnych instytucji międzynarodowych (UE, ONZ, NATO i regionalnych), rozumie i poprawnie stosuje poznaną terminologię z zakresu ekonomii, rozumie zasady działania głównych instytucji ekonomicznych, potrafi opracować budżet gospodarstwa domowego, rozumie zasady funkcjonowania rynku pracy i zależność między przedsiębiorczością jednostki a gospodarowaniem, potrafi opracować prosty schemat biznes-planu, potrafi wyjaśnić, jakie korzyści i zagrożenia może nieść za sobą rozwój postępu technicznego, rozwój ekonomiczny, globalizacja, zna nazwiska najważniejszych osób ze sceny politycznej i ekonomicznej kraju sprawnie, samodzielnie posługuje się różnymi źródłami wiedzy, rozumie i poprawnie stosuje poznaną terminologię, samodzielnie formułuje wypowiedzi ustne i pisemne na określony temat, wykorzystując wiedzę zdobytą w szkole i poza nią, umie współpracować w grupie, aktywnie uczestniczy w lekcjach.

Ocenę celującą (6) może otrzymać uczeń, który: wyróżnia się szeroką, samodzielnie zdobytą wiedzą, wybiegającą poza program nauczania, posiada umiejętność samodzielnego korzystania z różnych źródeł informacji, samodzielnie formułuje wypowiedzi ustne i pisemne na określony temat, które wzorowe pod względem merytorycznym, jak i językowym, nie boi się wypowiadać własnych, nawet kontrowersyjnych opinii i sądów, które potrafi prawidłowo, przekonująco uzasadnić, doskonale zna szeroką terminologię przedmiotową, swobodnie się nią posługuje, wykazuje doskonałą orientację w aktualnej sytuacji politycznej, gospodarczej i społecznej Polski oraz w sytuacji międzynarodowej.